

EKO LIFESTYLE/PRÍRODA

DÔLEŽITOSŤ BIODIVERZITY V KRAJINE

VĎAKA BIODIVERZITE A ROZMANITOSTI ŽIVOTA NA ZEMI, JE NAŠA PLANÉTA OBYVATEĽNÁ A KRAŠNÁ. MNOHÍ V PRÍRODE VYHLADÁVajú POOKRIEGE, INŠPIRÁCIOU ALEBO ODÝCH. BEZ PRÍRODY BY SME NEMALI ZDROJE OBŽIVY, ENERGIE, NERASTNÝCH SUROVÍN, VZDUCHU A VODY, KTORÉ SÚ NEVYHNUTNÝM PREDPOKLADOM ŽIVOTA, AKO HO POZNAEME, A NA KTORÝCH STAVIA NAŠE HOSPODÁRSTVO. NAPRIEK JEJ JEDINEČNOSTI ČASTO BERIEME PRÍRODU AKO SAMOZREJMOŠŤ. MNOHÉ PRÍRODNÉ SYSTÉMY SÚ POD RASTÚCIM TLAKOM, ČO SA ODRAŽA NA ICH MENEJ ÚČINNOM FUNKOVANÍ A MÔŽE DOKONCA VIESŤ K ICH ZÁNIKU. STRATA BIODIVERZITY, AKO TENTO FENOMÉN ZVYKNE NAZYVAŤ, JE PRÍČASTÁ.

ČO JE BIODIVERZITA?

Biodiverzita alebo druhová rozmanitosť znamená, koľko a akých druhov (napríklad: živočíchov, rastlín, húb, rias, baktérií) žije na danom území. Spravidla platí, že čím väčšia biodiverzita, tým stabilnejší ekosystém je a dokáže lepšie odolať stresovým podmienkam. Rozmanitosť zahŕňa počet rôznych druhov, genetickú diverzitu a počet jedincov v rámci druhu. Prínos biodiverzity možno ilustrovať na porovnaní bežného trávniká a tradičných spásaných lúk. Zatiaľ čo na m² bežného trávnik je len jeden druh s obšasnou prítomnosťou burín, na najbohatších spásaných lukách dokáže na m² rásť až päťdesiat rôznych druhov rastlín; každá poskytuje potravu a úkryt inému druhu hmyzu či vtákov. Zatiaľ čo na bežnom

trávniku nedokáže prežiť nič okrem mravcov. Na druhovo bohaté lúky môžu byť priamo alebo nepriamo naviazané stovky rôznych druhov zvierat.

**POZOSTÁVA Z TROCH HLAVNÝCH
KATEGÓRIÍ PRVKOV:**

- RÔZNE TYPY DRUHOV, KTORÉ ŽIJÚ NA ZEMI VRÁTANE ŽIVOČIŠTOV, RASTLIN, ZELENINY, HUB, RIAS, BAKTÉRIÍ ČI DOKONKA AJ VÍRUSOV – DRUHOVÁ BIODIVERZITA
- ROZDIELY MEDZI JEDNOTLIVÝMI TĚMI ISTÉHO DRUHU - V ROZMEROCH, TVAROCH A VO FARBÁCH – GENETICKÁ BIODIVERZITA
- RÔZNE EKOSYSTÉMY, NAPR. OCEÁNY, LESY ALEBO KORALOVÉ ÚTESY, A DRUHÝ, KTORÉ ICH OBYVÁJAJU A ICH VZÁJOMNÉ PÔSOBENIE – EKOSYSTÉMOVÁ BIODIVERZITA

Podľa vedeckých údajov je na Zemi približne 1,9 milióna rôznych živých druhov, no skutočné číslo je určite oveľa vyššie. Mnohé druhy sú mikroskopické alebo žijú hlboko v zemi alebo v oceánoch, iné jednoducho neboli ešte objavené.

Ludskú činnosť spôsobujeme degradáciu ekosystémov a životného prostredia, ohrozujeť populáciu mnohých druhov a úbytok nenahradiateľných prírodných zdrojov, čo spôsobuje značné znížovanie biodiverzity v celosvetvom meradle. Odhaduje sa, že úbytok biodiverzity je v súčasnosti 100 až 1 000 krát rýchlejší, ako keby bol spôsobený iba prírodnými procesmi. Navyše, tlak na ekosystémy sa skôr zvyšuje – zvyšuje sa dopyt po poľnohospodárskej pôde, potravinách atď.

ČO TREBA UROBIŤ PRE ZACHOVANIE BIODIVERZITY?

Druhy a ekosystémy potrebujú priestor na svoju obnovu a rozvoj. Bez biodiverzity by nebolo poľnohospodárstvo. A poľnohospodárstvo svojimi praktikami často ohrozuje ekosystémy i nereprodukčné druhy – nižšie používanie pesticídov a minerálnych hnojív je kľúčové na zachovanie biodiverzity. Princípy ekologickeho poľnohospodárstva môžu slúžiť ako dobrý príklad. S meniacimi sa podmienkami sa budú meniť tie ekosystémy a habitaty živočíchov, rastlín. Musíme bojovať

s príčinami klimatických zmien a prispôbovať podmienky na to, aby druhy mohli migrovať alebo sa adaptovať na nové prostredie. Biodiverzita je základom udržateľného rozvoja. Ekosystémové služby poskytujú základ všetkým ekonomickým aktivitám. Ochrana biodiverzity teda musí byť zakomponovaná do všetkých oblastí politického rozhodovania. Každý druh sa môže v spoločnosti udržať iba vtedy, pokiaľ má jeho vrodené vlastnosti a biologická predispozícia umožňujú začleniť sa do spoločnosti a jeho vývoja. Práve preto sa jednotlivé druhy organizmov nevyskytujú vždy len v prostredí s optimálnymi podmienkami,

PREČO JE BIODIVERZITA DÔLEŽITÁ?

Stále pokračujúce znižovanie biodiverzity bezpodmienečne vyústi do rapidného poklesu prírodného bohatstva a ohrozí poskytovanie ekosystémových služieb, ktoré naša spoločnosť využíva. Prvotný zdroj väčšiny produktov, ktoré bežne a so samozrejmosťou používame, pochádzajú z prírody.

Napríklad: Len čo zmiznú baktérie a huby, ktoré zabezpečujú rozklad organických zostatkov a tým zúrodňujú pôdu, dramaticky poklesne poľnohospodárska produkcia. To isté hrozí, keď sa zníži množstvo hmyzu, ktorý zabezpečuje opelenie poľnohospodárskych plodín. Taktiež 42 % liekov užívaných proti rakovine pochádzajú z prírody. O mnohých ďalších vešte ani nevieme.

So stratou biodiverzity strácame nielen krásu a bohatosť prírody, ale tiež destabilizujeme ekologické procesy. Pritom od zdravých ekosystémov závisí budúcnosť ľudstva. Treba si uvedomiť, že znižovaním biodiverzity ohrozuje predovšetkým samých seba.

BIODIVERZITA V KRAJINE A JEJ POKLES – ČO JU SPÔSOBUJE?

- HLAVNÚ PRÍČINU (PRÍAMU ČI NEPRÍAMU) JE ĽUDSKÁ ČINNOSŤ DOVŇEČENIE CUDZÍCH DRUHOV NA NAŠE ÚZEMIE, KTORÉ POSTUPNE UTILAJÁJ NAŠU PŮVODNÚ BIODIVERZITU
- ZNEČISTENIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PŮDY NADNERÝMÝM POUŽÍVANÍM MINERÁLNYCH HNÔJ A PESTIVČIDŮ, NÁSLEDKOM ČOHO SA TIETO JEDY DOSTÁVAJÚ DO STOJATÝCH, TEČÚCICH A SPODNÝCH VÔD
- NADMERNE KOSENIE TRÁVNÝCH PORASTOV
- JEDNOTNÉ HOSPODÁRENIE V LISOCH
- VÝSADBA MONOKULTÚRNYCH PORASTOV
- VYSÚŠOVANIE MOČAROV
- A MŔTVÝCH TOKOV.

ale aj tam, kde im to umožňujú podmienky spolužitia s inými organizmami. Premnožený výskyt škodcov alebo chorôb nie je príčinou, ale dôsledkom narušenia rovnováhy v ekosystéme. Všetci môžeme priložiť ruku k dielu. Je v silách nás všetkých pomáhať pri zachovávaní biodiverzity a každý by sa mal do tohto úsilia zapojiť. Každý môže urobiť malé zmeny vo svojich bežných návykoch bez toho, aby sa jeho život obrátil naruby. Ak sa tieto malé zmeny spoja, môžu prispieť k zmene.

Envi-CARE GR
WWW.ENVICARE.SK

AKÁ JE DÔLEŽITOSŤ BIODIVERZITY V KRAJINE?

